

Newsletter Prawniczy

Ślązak, Zapiór i Partnerzy Kancelaria
Adwokatów i Radców Prawnych sp. p.

nr 6/2023

- Zmiana wartości przedmiotu sporu decydująca o właściwości sądu
- Brak konieczności uzasadnienia wyroków w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 4.000 zł
- Nieruchomości związane z produkcją rolną bez wymogu pozwolenia na budowę
- Zmiany w ustawie o transporcie kolejowym

Zmiany w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o transporcie kolejowym

Ustawa z dnia 9 maja 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o transporcie kolejowym (Dz. U. 2023 poz. 967)

Wejście w życie: 3 czerwca 2023 r.

Nowelizacja ma na celu stabilizację rynku zbóż w związku z napływem zboża z Ukrainy. Wobec tego, w ustawie Prawo budowlane wprowadzono regulację, zgodnie z którą pozwolenia na budowę nie będą wymagane w następujących przypadkach:

- **budowa naziemnych silosów na materiały sypkie**, o pojemności do 250 m³ i wysokości nie większej niż 15 m;
- **budowa jednokondygnacyjnych budynków gospodarczych i wiat o prostej konstrukcji**, związanych z produkcją rolną, o powierzchni zabudowy **do 300 m²**, przy rozpiętości konstrukcji nie większej niż 7 m i wysokości nie większej niż 7 m, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane;
- **budowa obiektów budowlanych służących do przechowywania zboża, o maksymalnej pojemności 500 t**, usytuowanych w całości w granicach administracyjnych portów morskich o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich;
- **budowa jednokondygnacyjnych budynków gospodarczych i wiat o prostej konstrukcji**, związanych z produkcją rolną, o powierzchni zabudowy **do 150 m²**, przy rozpiętości konstrukcji nie większej niż 6 m i wysokości nie większej niż 7 m, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane.

Zmiany w zakresie prowadzenia rozliczeń i bilansowania gazu

Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 2 maja 2023 r. w sprawie sposobu prowadzenia rozliczeń oraz bilansowania systemu przesyłowego gazowego w okresie uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz w okresie wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego (Dz.U. 2023 poz. 961)

Wejście w życie: 3 czerwca 2023 r.

Głównym założeniem Rozporządzenia jest określenie:

- sposobu prowadzenia **rozliczeń za uruchomione zapasy obowiązkowe gazu ziemnego oraz kalkulacji ceny za paliwa gazowe** stosowanej do tych rozliczeń;
- szczegółowego **sposobu bilansowania systemu przesyłowego gazowego i prowadzenia rozliczeń z tytułu jego niezbilansowania** w okresie uruchomienia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego oraz w okresie wprowadzenia ograniczeń w poborze gazu ziemnego.

Poza tym, zgodnie z Rozporządzeniem: „operatorzy systemu przesyłowego gazowego lub połączonego gazowego określają ilość gazu ziemnego pobranego od przedsiębiorstwa energetycznego wykonującego działalność gospodarczą w zakresie obrotu gazem ziemnym z zagranicą lub od podmiotu dokonującego przywozu gazu ziemnego, których zapasy obowiązkowe zostały uruchomione, dla każdej doby gazowej na podstawie:

- informacji przekazanych przez operatora systemu magazynowania – w stosunku do uruchomionych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego utrzymywanych w instalacjach magazynowych na terytorium Polski;
- alokacji w wirtualnym punkcie wyjścia dla realizacji zadań związanych z obowiązkiem dostarczenia zapasów obowiązkowych gazu ziemnego z terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – w stosunku do uruchomionych zapasów obowiązkowych gazu ziemnego utrzymywanych w instalacjach magazynowych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”.

Nowelizacja Kodeksu Postępowania Cywilnego

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 614)

Wejście w życie: 1 lipca 2023 r. za wyjątkiem:

- 1) art. 7 pkt 1 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 2) art. 1 pkt 138 lit. a tiret trzecie wchodzi w życie z dniem 1 października 2023 r.;
- 3) art. 1 pkt 144 i 145, art. 7 pkt 2, 3, 5 i 6, art. 14, art. 15, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 5 7, art. 23 ust. 2, art. 26 ust. 2, art. 28 oraz art. 29 wchodzi w życie z dniem 15 kwietnia 2023 r.

Nowelizacja ustawy Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. wprowadza szereg zmian w zakresie procedury cywilnej, które mają na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowań cywilnych, gdzie za najważniejsze należy uznać:

- **zmianę wartości przedmiotu sporu decydującej o właściwości sądu** – do właściwości sądów okręgowych należeć będą sprawy o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu **przewyższa 100.000 tysięcy złotych** – oprócz spraw o alimenty, o naruszenie posiadania, o ustanowienie rozdzielności majątkowej między małżonkami oraz spraw rozpoznawanych w elektronicznym postępowaniu upominawczym;
- wprowadzenie **braku konieczności uzasadnienia wyroków w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu nie przekracza 4.000 zł** oraz ich rozpoznawanie na posiedzeniach **niejawnych**;
- **wymóg wyraźnego wyodrębnienia w pismach procesowych oświadczeń, twierdzeń oraz wniosków dowodowych** – profesjonalni pełnomocnicy wraz z dniem wejścia w życie nowelizacji zobligowani będą do formułowania pism procesowych w odmienny sposób i wyodrębnienia odpowiednich części w petitum pisma pod rygorem niewywołania skutków prawnych przez wnioski dowodowe zgłoszone jedynie w uzasadnieniu;
- **zmiany w zakresie zarzutu potrącenia** - podstawą zarzutu potrącenia mogą być wierzytelności pozwanego z tego samego stosunku prawnego co wierzytelność dochodzona przez powoda, chyba że wierzytelność ta jest niesporna, stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu, orzeczeniem sądu polubownego, ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym, zatwierdzoną przez sąd ugodą zawartą przed mediatorem lub uprawdopodobniona dokumentem potwierdzającym jej uznanie przez powoda, bądź o zwrot spełnionego świadczenia, przysługująca jednemu z dłużników solidarnych wobec pozostałych współdłużników;

- wprowadzenie **nowego rodzaju postępowania z udziałem konsumentów** – w zakresie spraw o roszczenia konsumenta przeciwko przedsiębiorcy oraz o roszczenia przedsiębiorcy przeciwko konsumentowi, o ile konsument ten jest stroną postępowania wprowadza się nowe wymogi formalne oraz ułatwienia dla stron będących konsumentami;
- **zmiany przeprowadzanych posiedzeń przygotowawczych** – wprowadzono rygorystyczną sankcję związaną z niestawiennictwem powoda lub jego pełnomocnika na posiedzeniu przygotowawczym, na które zostali uprzednio wezwani oraz zmiany dotyczące przebiegu postępowań przygotowawczych;
- **zmiana rygoru nadawania pism listem poleconym** – do zachowania terminu procesowego wystarczające będzie nadanie przesyłki **listem zwykłym**;
- **rozszerzenie zakresu pełnomocnictwa procesowego** – pełnomocnictwo obejmie także wniesienie skargi kasacyjnej;
- **wniosek o wysłuchanie na rozprawie w pierwszym piśmie procesowym** – celem rozpoznania sprawy na posiedzeniu jawnym, strona winna wnieść wniosek o jej wysłuchanie na rozprawie, a nie przeprowadzenie rozprawy (jeśli sąd uzna, że wystarczające byłoby rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym).

Więcej informacji w zakresie nowelizacji KPC znajdą Państwo w artykule [Nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego – najważniejsze zmiany - Kancelaria prawna Ślązak, Zapiór i Partnerzy - Katowice \(kancelaria-szip.pl\)](#)

Zmiany w ustawie o transporcie kolejowym

Ustawa z dnia 9 maja 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o transporcie kolejowym (Dz.U. 2023 poz. 967)

Wejście w życie: 7 czerwca 2023 r.

Nowelizacja ustawy pozostaje w ścisłym związku z utratą mocy prawnej ze skutkiem na dzień 7 czerwca 2023 r. Rozporządzenia (WE) nr1371/2007 oraz wejściem w życie tego dnia przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym.

Wejście w życie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dn. 29 kwietnia 2021 r. dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym oraz wygaśnięcie mocy obowiązywania Rozporządzenia (WE) nr 1371/2007

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/782 z dnia 29 kwietnia 2021 r. dotyczące praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym (Dz. U. UE. L.2021.172.1)

Wejście w życie: 7 czerwiec 2023 r.

Zmiany wynikające z powołanego powyżej Rozporządzenia dotyczą m.in.

Niedyskryminujących warunków umów przewozowych i taryf

Rozporządzenie nakłada na przedsiębiorstwa kolejowe obowiązek zapewnienia, aby warunki umowy i taryfy były niedyskryminujące ze względu na obywatelstwo pasażera lub miejsce prowadzenia działalności przez dane przedsiębiorstwo.

Rowerów

Postanowienia dotyczące przewozu rowerów zostały znacząco rozbudowane w porównaniu do uprzednio obowiązującego rozporządzenia.

Obowiązku zapewnienia informacji o zaprzestaniu wykonywania usług

Dodano obowiązek podania do wiadomości publicznej informacji o stałym lub czasowym zaprzestaniu wykonywania usług przed ich wprowadzeniem w życie.

Dostępności biletów i rezerwacji

Z katalogu wymienionych sposobów dystrybucji biletów przewoźnik niezmiennie będzie mieć obowiązek wyboru co najmniej jednego z nich. Wprowadzoną zmianą jest uprawnienie właściwego organu władzy publicznej do zobowiązania przedsiębiorstwa kolejowego do **oferowania usług sprzedaży biletu z wykorzystaniem więcej niż jednego sposobu**.

Przepis wprowadza również **obowiązek umożliwienia osobom z niepełnosprawnością zakupu biletu w pociągu bez dodatkowej opłaty** jeśli na stacji początkowej nie ma kasy biletowej, automatu biletowego lub innego dostępnego sposobu zakupu biletu z wyprzedzeniem (uprawnienie to może zostać ograniczone z uzasadnionych powodów związanych z bezpieczeństwem lub obowiązkiem rezerwacji miejsca w pociągu), a w przypadku gdy na pokładzie pociągu nie ma personelu, przedsiębiorstwo kolejowe winno poinformować osoby z niepełnosprawnością, czy i jak mogą zakupić bilet.

Rozporządzenie nie zawiera postanowienia o obowiązku oferowania możliwości zakupu biletu na dane połączenie w pociągu.

Biletów wspólnych

Przedsiębiorstwa kolejowe w ramach oferowanych przez siebie usług pasażerskich oferują **bilety wspólne obejmujące kilka połączeń**.

Co do zasady, za zakup biletu wspólnego uznaje się zakup od przedsiębiorstwa kolejowego biletu na podróż obejmującą jedno lub kilka połączeń w ramach jednej transakcji handlowej. Konsekwencją sprzedaży takiego biletu jest ponoszenie przez przewoźnika odpowiedzialności zgodnie z art. 18, 19 i 20 rozporządzenia za utratę kolejnego połączenia lub połączeń.

Ubezpieczenia

Przedsiębiorstwo kolejowe musi być **odpowiednio ubezpieczone lub posiadać odpowiednie gwarancje na warunkach rynkowych** w celu pokrycia (zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym) swojej odpowiedzialności cywilnej od wypadku, w szczególności w odniesieniu do pasażerów, bagażu, przesyłek, poczty i osób trzecich. Niezależnie od tego obowiązku, można wziąć pod uwagę specyficzne uwarunkowania i profil ryzyka poszczególnych rodzajów usług, a zwłaszcza działania systemu kolei ze względów kulturowych lub historycznych.

Kwestionowania odpowiedzialności

Rozszerzenie na przewoźników regionalnych obowiązku podjęcia wszelkich rozsądnych działań w zakresie pomocy pasażerowi dochodzącemu odszkodowania od osób trzecich, nawet jeśli przedsiębiorstwo kolejowe kwestionuje swoją odpowiedzialność za zranienie przewożonego pasażera.

Zwrotu kosztów biletu oraz zmiany trasy

W dalszym ciągu regulacja dotyczy opóźnień szacowanych na **co najmniej 60 minut** oraz pozostawia pasażerowi możliwość wyboru pomiędzy **zwrotem kosztu biletu oraz kontynuacją lub zmianą trasy w najbliższym lub dogodnym dla pasażera terminie**. Nowe przepisy wprowadzają ponadto:

- zakaz obciążania pasażera dodatkowymi kosztami związanymi z kontynuacją lub zmianą trasy (nawet gdy zmiana trasy obejmuje przejazd klasą wyższą);
- przewoźnik powinien dołożyć rozsądnych starań, aby pasażer uniknął dodatkowych przesiadek oraz by wydłużenie łącznego czasu podróży było jak najkrótsze;
- nie powinno się oferować pasażerowi przejazdu klasą niższą, chyba że byłby to jedyny dostępny sposób pokonania zmienionej trasy, a w przypadku osób z niepełnosprawnością i o ograniczonej możliwości poruszania się powinno się zapewnić porównywalny poziom pomocy i dostępności tak, by usługi zastępcze były dostosowane do ich potrzeb.

Pomocy

W odniesieniu do przewozów regionalnych zastosowanie znajdzie ust. 1 odnoszący się do obowiązku poinformowania pasażerów w przypadku:

- opóźnienia przyjazdu lub odjazdu;
- odwołania usługi o spodziewanym czasie odjazdu lub przyjazdu;
- usłudze zastępczej.

Przewoźnicy regionalni nie są objęci obowiązkiem zapewnienia posiłków i napojów, zakwaterowania, przewozu z pociągu do innej stacji kolejowej lub miejsca odjazdu, miejsca docelowego w przypadku opóźnień trwających powyżej 60 minut.

Osób z niepełnosprawnościami

- obowiązek ustanawiania lub posiadania niedyskryminujących przepisów dotyczyć będzie, obok osób z niepełnosprawnością, również ich asystentów osobistych;
- jeśli przedsiębiorstwo kolejowe korzystając z odstępstwa przewidzianego w art. 21 ust. 2 rozporządzenia (możliwość odmówienia osobie z niepełnosprawnością lub osobie o ograniczonej możliwości poruszania się dokonania rezerwacji lub wystawienia biletu jeśli jest to konieczne dla zapewnienia niedyskryminujących przepisów w zakresie dostępu do przewozu) jego obowiązkiem jest nie tylko poinformowanie o tym pasażera, ale również podjęcie rozsądnych starań w celu zaproponowania danej osobie akceptowalnego przewozu zastępczego;

- w przypadku stacji, na których nie ma personelu, przedsiębiorstwo kolejowe lub zarządca stacji są zobowiązani do zamieszczenia informacji o najbliższych stacjach, na których znajduje się personel, wraz z informacjami o dostępnej pomocy dla osób z niepełnosprawnościami oraz dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się;
- **asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością** oraz o ograniczonej możliwości poruszania się, jest uprawniony do podróży według **specjalnej taryfy**, a w stosownych przypadkach nieodpłatnie, w miarę możliwości siedząc obok osoby z niepełnosprawnością. W przypadku gdy obecność asystenta jest wymagana przez przedsiębiorstwo kolejowe, jest on uprawniony do nieodpłatnej podróży;
- osoby te mają również **możliwość podróży z psem towarzyszącym**, zgodnie z przepisami prawa krajowego;
- powiadomienie o potrzebie udzielenia pomocy osobie z niepełnosprawnością i o ograniczonej możliwości poruszania się musi nastąpić z **co najmniej 24-godzinnym wyprzedzeniem**. Takie powiadomienia powinny być przyjmowane bez dodatkowych kosztów, niezależnie od wykorzystanego środka komunikacji;
- w przypadku **utruty lub uszkodzenia** sprzętu ułatwiającego poruszanie się lub psów towarzyszących, przedsiębiorstwo kolejowe lub zarządca stacji mają nie tylko obowiązek **wypłaty odszkodowania bez zbędnej zwłoki**, ale również podjęcia wszelkich rozsądnych działań w celu zapewnienia tymczasowego sprzętu zastępczego do momentu wypłaty odszkodowania;
- dodano **art. 26 dot. szkoleń personelu**. Przedsiębiorstwa kolejowe oraz zarządcy stacji powinni zapewnić, aby członkowie personelu, którzy regularnie udzielają pomocy osobom z niepełnosprawnościami lub o ograniczonej możliwości poruszania się, zostali przeszkoleni w tym zakresie. Szkolenia podnoszące poziom świadomości o potrzebach osób z niepełnosprawnościami powinny być również organizowane dla personelu mającego styczność z podróżnymi.

Skarg

Mechanizm rozpatrywania skarg powinien zostać obowiązkowo ustanowiony przez każde przedsiębiorstwo kolejowe oraz zarządcę stacji, na stacjach obsługujących średnio 10 tys. pasażerów dziennie w ujęciu rocznym. Termin na złożenie skargi to **3 miesiące od zdarzenia**, którego ma ona dotyczyć.

Informacje dotyczące procedury rozpatrywania skarg muszą być publicznie dostępne, w tym dla osób z niepełnosprawnością i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Norm jakości i obsługi

Sprawozdania dotyczące wyników w zakresie jakości usług powinny zostać opublikowane na stronie internetowej **do 30 czerwca 2023 r.**, a następnie co dwa lata (w poprzedniej wersji rozporządzenia wymagano corocznej publikacji).

Informowania pasażerów o przysługujących im prawach

W stosunku do uprzedniej wersji rozporządzenia, obowiązek zamieszczania stosownych informacji został, obok stacji i pociągów, rozszerzony o strony internetowe.

ZASTRZEŻENIE PRAWNE

Newsletter składa się z wykazu wybranych zmian prawa oraz komentarzy. Część zmian może być powtarzana dla poszczególnych dziedzin/działów.

Wykaz zmian prawa, które będą miały miejsce w niniejszym numerze, może być niekompletny z uwagi na fakt, iż część aktów prawnych jest ogłaszana pod koniec miesiąca, a więc jeszcze przed dniem udostępnienia newslettera. Przytoczone orzecznictwo może pochodzić z wcześniejszych miesięcy z uwagi na ich późniejszą publikację.

Zastrzegamy, że informacje zawarte w niniejszym opracowaniu mają charakter ogólny i nie stanowią opinii prawnej. W związku z czym Kancelaria nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności za wykorzystanie niniejszych informacji bez uprzedniej konsultacji.

ŚLĄZAK, ZAPIÓR I PARTNERZY

Kancelaria Adwokatów
i Radców Prawnych
spółka partnerska

Modelarska 25
40-142 Katowice
tel. + 48 32 783 88 00

www.kancelaria-szip.pl
kontakt@kancelaria-szip.pl